

# کلام اسلامی (۱)

www.ketab.ir

حمید کریمی

عضو هیأت علمی دانشگاه علم و صنعت ایران

|                     |   |                                          |
|---------------------|---|------------------------------------------|
| سرشناسه             | : | کریمی، حمید، ۱۴۳۲ -                      |
| عنوان و نام پدیدآور | : | کلام اسلامی (۱) / حمید کریمی             |
| مشخصات نشر          | : | قم: اندیشه مولانا، ۱۳۹۶.                 |
| مشخصات ظاهری        | : | ۱۶۰ ص.                                   |
| شابک                | : | ۳-۳۳-۷۰۸۸-۶۰۰-۹۷۸                        |
| وضعیت فهرست نویسی   | : | فیفا.                                    |
| یادداشت             | : | کتابنامه ص ۱۵۶.                          |
| موضوع               | : | کلام شیعه امامیه-- راهنمایی آموزش (عالی) |
| رده بندی کنگره      | : | ۱۳۹۶ ر۴ک/۵/۲۱۱۱ BP                       |
| رده بندی دیویی      | : | ۴۱۷۲/۲۹۷                                 |
| شماره کتابخانه ملی  | : | ۲۱۱۷۴۹۴                                  |

## کلام اسلامی (۱)

مؤلف: حمید کریمی  
 ناشر: اندیشه مولانا  
 چاپخانه: مجتمع چاپ و صحافی مولانا  
 نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶  
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه  
 قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

شابک: ۳-۳۳-۷۰۸۸-۶۰۰-۹۷۸ ISBN 978 - 600- 7088 - 33 - 3

دفتر مرکزی: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری،  
 روبه روی اداره پست، پلاک ۱۲۴ واحدیک تلفن: ۶۶۴۰۸۹۲۷  
 فروشگاه تهران: ۶۶۴۰۹۳۵۲

دفتر قم: خیابان معلم، مجتمع ناشران پلاک ۳۶  
 تلفن: ۳۷۷۴۳۵۴۴-۳۷۷۳۳۶۴۵ فاکس: ۳۷۷۳۸۸۱۴

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

## فهرست مطالب

مقدمه / ۷

درس اول: کلیات علم کلام / ۱۱

درس دوم: انواع ادله اثبات وجود خدا / ۱۹

درس سوم: صفات الهی / ۳۷

درس چهارم: مراتب توحید / ۵۵

درس پنجم: عدل الهی / ۷۷

درس ششم: شریعت / ۸۳

درس هفتم: جبر و اختیار / ۹۴

درس هشتم: روح غیر انسانی / ۱۰۲

درس نهم: ضرورت معاد و شبهات آن / ۱۰۷

درس دهم: مرگ وبرزخ / ۱۱۳

درس یازدهم: تناسخ / ۱۲۱

درس دوازدهم: شفاعت / ۱۲۸

درس سیزدهم: اومانیسزم / ۱۳۷

درس چهاردهم: معرفت‌شناسی (پوست) / ۱۴۱

کتابنامه / ۱۵۶

## مقدمه

نکات قابل توجه درباره کتاب:

این متن در درجه اول به عنوان دو واحد درس معارف اسلامی یک برای دانشجویان کلیه رشته‌های مختلف دانشگاهی طراحی شده است، اما در عین حال به عنوان یک متن درسی برای تعلیم اصول عقاید اسلامی در مراکز دیگر نیز قابل استفاده است.

۱. متن درسی باید محور باشد و محتاج استاد، تا دانش‌پژوه احساس استغنا نکند، خسته کننده نباشد و تمرکز بر روی مطالب اصلی باشد.

۲. تدریس همه این دروس در طول یک ترم تحصیلی، ضرورت ندارد بلکه میسر نیست و استاد با مشورت دانشجویان می‌تواند برخی دروس را حذف و برخی را تقدیم کند یا تأخیر بیندازد و یا نسبت به بحث تأکید بیشتری داشته باشد.

۳. سعی شده در مباحث پایه‌ای و مبنا، بر استدلال عقلی تأکید شود و از ذکر استدلال‌هایی که متوقف بر مبنایی خاص و مورد اختلاف است، در حد امکان پرهیز شود.

۴. ترتیب و سیر منطقی مباحث اصول عقاید، باید حفظ گردد و برای دانشجویان تبیین گردد.

۵. درس معرفت‌شناسی گرچه خارج از حوزه اصلی مباحث کلام است اما به علت وابستگی کامل همه علوم، از جمله کلام بر این دانش عقلی، عصاره مباحث اصلی در این رشته، ذکر شده تا در صورت نیاز، قبل از ورود به مباحث عقیدتی، مورد بررسی قرار گیرد.

۶. ذکر مثال و داستان، بیان آثار عملی عقاید و پرورش مطالب به ذوق استاد و فضای کلاس و سطح مخاطبان واگذار شده است.

۷. بنای این قلم بر استقصا و جمع همه دیدگاه‌ها و استدلال‌ها نیست.

۸. توضیح، تقریب و انتخاب مطالب قرآنی و روایی را از میان آنچه ذکر شده بر عهده استاد گذاشته‌ایم. در هر درس ابتدا به صورت منطقی و پی‌درپی مباحث عقیدتی طرح شده و سپس از منظری دیگر به عنوان یک موحد مسلمان، به موضوع نگاه شده است.

۹. تأکید بر دروس مطالب اصلی شده و از ذکر مسائل کم اهمیت و مباحث تکراری مقاصد قلبی تهی، پرهیز شده است.

۱۰. در پایان هر درس برخی از منابعی که مورد استفاده قرار گرفته یا اساتید و دانشجویان محترم می‌توانند برای توضیح بیشتر به آن مراجعه کنند، آمده است.

۱۱. عناوین و محتوای دروس، سال به سال، و با توجه به اندیشه‌های رایج در جامعه قابل بازبینی، حذف و تکمیل است.

— از راهنمایی‌ها و انتقادات خود دریغ نفرمایید.

والحمد لله رب العالمین  
حمید کریمی

## مقدمه ویراست دوم:

- بعد از چاپ اول کتاب و به موازات تدریس این متن، برخی از اغلاط تایپی و کاستی‌ها به نظر رسید که در این ویراست اصلاح شده است.
- در پایان هر درس چند پرسش و اشکال اساسی و محوری ذکر شده که استاد می‌تواند مباحث درس را پیرامون آن و به کمک نظرخواهی از دانش‌پژوهان، ارائه نماید.
- در تاريس سطح کارشناسی، نباید بنا را بر توضیح همه مطالب درس گذاشت؛ که در عمل نیز میسر نیست؛ بلکه باید با بررسی و حل چند پرسش، معرفی برخی نرم‌افزارها و سایت‌های مناسب، راه تجزیه و تحلیل و رسیدن به پاسخ را به دانش‌پژوه نشان داد؛ تا در آینده بتواند مسائل و نیازهای خود را پاسخ دهد.
- درس معرفت‌شناسی به دلیل اینکه دانشی مستقل است و در غالب کلاس‌ها فرصت و زمینه طرح آن نیست، به پایان کتاب رفته و تحت عنوان پیوست آمده است.
- چون گذشته از نظرات ارزشمند و عالمانه شما استقبال می‌شود.

حمید کریمی

پاییز / ۱۳۹۶